Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2026/3937

2026 9 1

TARYBOS REKOMENDACIJA

2026 m. liepos 10 d.

dėl Slovėnijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

(C/2026/3937)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 ([1]), ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) Reglamente (ES) 2024/1263 nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti užtikrinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestro veikla apima visų pirma konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimą ir įgyvendinimo priežiūrą;

(2) 2025 m. lapkričio 25 d. Komisija priėmė nuomonę dėl Slovėnijos 2026 m. biudžeto plano projekto. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2026 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Slovėnija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos, rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl žmogiškojo kapitalo Europos Sąjungoje ir pasiūlymą dėl 2026 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos ([2]) priėmė 2026 m. balandžio 21 d., o bendrą užimtumo ataskaitą ir rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo – 2026 m. kovo 9 d.;

([1]) 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97, (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) OL C, C/2026/2434, 2026 4 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti Sąjungos konkurencingumą pasaulyje. Kaip esminiai tvaraus ekonomikos augimo ramsčiai, joje nustatytos trys būtinos transformacijos: inovacijos; priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumo užtikrinimas; saugumas. Nuo tada, kai buvo paskelbtas konkurencingumo kelrodis, juo remtasi vykdant Europos semestro darbą, užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su ES strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo visoje Sąjungoje skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas;

(4) 2026 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) ([3]) galutinį etapą. Įgyvendinant Europos semestro politikos prioritetus itin svarbūs buvo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo (EGAD) planai kartu su sanglaudos politikos finansavimu, nes buvo reikalaujama, kad šiais planais būtų veiksmingai sprendžiami visi per pastaruosius ciklus atitinkamose konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatyti uždaviniai arba didelė jų dalis, o pagal Europos sanglaudos politiką finansuojamomis programomis – atsižvelgiama į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Artėjant EGADP įgyvendinimo laikotarpio pabaigai, tebėra labai svarbu tęsti pagal EGADP remiamas ir įgyvendinamas reformas ir investicijas, visų pirma tas, kurios padeda spręsti konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius, ir jomis remtis;

(5) 2026 m. birželio 3 d. Komisija paskelbė 2026 m. Slovėnijai skirtą ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Slovėnijos padaryta įgyvendinant 2025 m. jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina EGAD planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Slovėnijai kylantys aktualiausi uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Slovėnijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo bei socialinės atskirties mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

(6) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos vertinimu ir rekomendacija, priėmė Rekomendaciją, kuria pritariama Slovėnijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui ([4]). Planas apima 2025–2028 m. laikotarpį, o jame pateiktas fiskalinis koregavimas paskirstytas per ketverius metus. Taryba rekomendavo tokį didžiausią grynųjų išlaidų augimo tempą: 5,6 % 2025 m., 4,4 % 2026 m., 4,1 % 2027 m. ir 4,0 % 2028 m.; tai atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą atsižvelgiant į 2023 bazinius metus, t. y. 12,1 % 2025 m., 17,0 % 2026 m., 21,8 % 2027 m. ir 26,6 % 2028 m.;

(7) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija paragino valstybes nares prašyti koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas; 2025 m. kovo 6 d. šį pasiūlymą palankiai įvertino Europos Vadovų Taryba. Gavusi Slovėnijos prašymą, 2025 m. liepos 8 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria Slovėnijai leidžiama nukrypti nuo rekomenduojamo didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo ([5]). Nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo laikotarpiu (2025–2028 m.) Slovėnijai leidžiama peržiūrėti valdžios sektoriaus išlaidų prioritetus arba padidinti valdžios sektoriaus pajamas, kad nuolat didesnės gynybos išlaidos nekeltų pavojaus fiskaliniam tvarumui vidutinės trukmės laikotarpiu;

([3]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Slovėnijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui, (OL C, C/2025/640, 2025 2 10 d., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/640/oj).

([5]) Tarybos rekomendacija, kuria Slovėnijai leidžiama nukrypti nuo Tarybos pagal Reglamentą (ES) 2024/1263 nustatyto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo, (nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimas) (OL C, C/2025/3973, 2025 8 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3973/oj).

(8) 2026 m. balandžio 30 d. Slovėnija pateikė 2026 m. metinę pažangos ataskaitą ([6]) dėl rekomenduojamo didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo laikymosi ir dėl reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimo. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi Slovėnijos pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;

(9) 2025 m. realiojo BVP augimas buvo 1,1 %, o infliacija pagal SVKI – 2,5 %. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP augs 1,9 % 2026 m. ir 2,3 % 2027 m., o infliacija pagal SVKI bus 3,5 % 2026 m. ir 2,5 % 2027 m.;

(10) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis ([7]), Slovėnijos valdžios sektoriaus deficitas padidėjo nuo 0,9 % BVP 2024 m. iki 2,5 % BVP 2025 m. Deficito padidėjimas 2025 m. daugiausia atspindi nuolatinį einamųjų išlaidų didėjimą, rekordiškai aukštą viešųjų investicijų lygį ir ciklinį pajamų sulėtėjimą. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad 2026 m. deficitas sudarys 3,3 % BVP, o 2027 m. – 3,5 % BVP. 2026 m. padidėjimas daugiausia atspindi einamųjų išlaidų padidėjimą dėl valdžios sektoriaus tarpinio vartojimo, socialinių išmokų ir viešojo sektoriaus darbo užmokesčio. Deficito padidėjimas 2027 m. daugiausia atspindi tai, kad baigėsi ES perkėlimai iš EGADP dotacijų, o viešųjų investicijų lygis išliko aukštas;

(11) 2026 m. gegužės 11 d., po Komisijos 2026 m. pavasario prognozės galutinio termino, Nacionalinė Asamblėja priėmė papildomas deficitą didinančias priemones gyventojų pajamų mokesčio, socialinių įmokų, mokesčių produktams ir socialinių pervedimų srityse, kurių bendros biudžeto išlaidos, Komisijos vertinimu, 2026 m. sudarys 0,5–1,0 % BVP. Numatoma, kad dauguma šių priemonių nebus laikinos ir dėl jų deficitas 2026 m. ir vėliau padidėtų. Be to, ankstesnė vyriausybė parengė tam tikras taupymo priemones, kuriomis siekiama valdžios sektoriaus deficitą sumažinti iki mažesnės nei 3 % BVP vertės. Atsižvelgiant į netikrumą dėl jų dydžio ir priėmimo, šiame etape į šių naujesnių priemonių poveikį neatsižvelgiama;

(12) remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinės politikos kryptis ([8]), apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo skatinamoji ir atitiko 1,6 % BVP. Numatoma, kad 2026 m. ji bus skatinamoji (1,3 % BVP), o 2027 m. – stabdomoji (0,7 % BVP);

(13) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis ([9]), Slovėnijos valdžios sektoriaus bendroji skola sumažėjo nuo 66,4 % BVP 2024 m. pabaigoje iki 65,7 % BVP 2025 m. pabaigoje. Skolos santykio sumažėjimas 2025 m. daugiausia atspindi skolą mažinantį palūkanų normų ir augimo skirtumą. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos sumažės iki 64,9 %, o iki 2027 m. pabaigos – padidės iki 65,1 %; Skolos santykio sumažėjimas 2026 m. daugiausia atspindi skolą mažinantį palūkanų normų ir augimo skirtumą ir skolą mažinantį atsargų ir srautų koregavimą;

([6]) Slovėnijos 2026 metinę pažangos ataskaitą parengė kadenciją baigianti vyriausybė pagal nesikeičiančios politikos scenarijų. 2026 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos adresu https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([7]) Eurostato euro rodikliai, 2026 4 22.

([8]) Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas.

([9]) Eurostato euro rodikliai, 2026 4 22.

(14) remiantis Eurostato duomenimis ([10]), bendros valdžios sektoriaus gynybos išlaidos Slovėnijoje 2025 m. sudarė 1,3 % BVP, t. y. 0,2 procentinio punkto BVP daugiau nei 2021 baziniais metais. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. jos sudarys 1,6 % BVP, t. y. 0,5 procentinio punkto BVP daugiau nei 2021 m. ([11]);

(15) Sąjungai ir toliau kyla energijos tiekimo sutrikimų ir padidėjusio kainų nepastovumo rizika, kurią dar labiau didina geopolitinė įtampa, daranti poveikį pasaulinėms naftos ir dujų rinkoms. Per 2022–2023 m. energetikos krizę įgyta patirtis parodė, kad plataus masto ir netikslinės priemonės lemia didelius fiskalinius kaštus ir yra socialiai ir ekonomiškai neefektyvios. Nuo karo Artimuosiuose Rytuose pradžios 2026 m. vasario mėn. Slovėnija ėmėsi fiskalinės politikos priemonių, kad sušvelnintų didelių energijos kainų poveikį namų ūkiams ir įmonėms ([12]). Tai, be kita ko, netikslinis akcizų dyzelinui, benzinui ir krosnių kurui sumažinimas, kuris, kaip manoma, galios iki metų pabaigos, ir netikslinis aplinkosaugos mokesčio už anglies dioksidą, taikomą dyzelinui, benzinui ir krosnių kurui, sumažinimas, kuris turėtų nustoti galioti 2026 m. birželio mėn. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad šių priemonių fiskaliniai kaštai 2026 m. sudarys 0,2 % BVP. Remiantis Komisijos įverčiais, jei šios priemonės liktų galioti iki 2026 m. pabaigos, jų fiskaliniai kaštai 2026 m. sudarytų 0,3 % BVP;

(16) remiantis Komisijos skaičiavimais, grynosios išlaidos Slovėnijoje 2025 m. išaugo 8,8 %, o 2024 ir 2025 m. iš viso – 13,2 %. 2025 m. grynųjų išlaidų augimas viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas metinis nuokrypis sudaro 1,4 % BVP. Vertinant 2024 ir 2025 m. kartu, bendras grynųjų išlaidų augimo tempas taip pat viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas bendras nuokrypis sudaro 0,5 % BVP. Atsižvelgiant į lankstumą pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą didinti gynybos išlaidas ir vertinant 2024 ir 2025 m. kartu, bendras grynųjų išlaidų nuokrypis sudaro šiek tiek daugiau nei 0,3 % BVP;

(17) remiantis Komisijos skaičiavimais numatoma, kad grynosios išlaidos Slovėnijoje 2026 m. išaugs 7,2 %, o 2024, 2025 ir 2026 m. iš viso – 21,3 %. Numatomas 2026 m. grynųjų išlaidų augimas viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas metinis nuokrypis sudaro 1,2 % BVP. Vertinant 2024, 2025 ir 2026 m. kartu, numatomas bendras grynųjų išlaidų augimo tempas taip pat viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas bendras nuokrypis sudaro 1,7 % BVP. Atsižvelgiant į nacionalinėje nukrypti leidžiančioje išlygoje numatytą lankstumą didinti gynybos išlaidas ir vertinant 2024, 2025 ir 2026 m. kartu, numatomas bendras grynųjų išlaidų nuokrypis sudaro 1,2 % BVP;

(18) 2026 m. birželio 3 d. Komisija priėmė pranešimą pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį ([13]). Tame pranešime įvertinta Slovėnijos padėtis pagal deficito kriterijų, nes šalies planuojamas valdžios sektoriaus deficitas 2026 m. viršys nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę. Pranešime padaryta išvada, kad Slovėnija deficito kriterijaus neatitinka. Be to, Taryba Slovėnijai aktyvavo nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, o remiantis Komisijos 2026 m. pavasario prognoze, pamatinę vertę viršijantis deficitas yra visiškai paaiškinamas gynybos išlaidų padidėjimu nuo 2021 m. Tačiau, nors Komisija laikosi nuomonės, kad šiuo etapu nėra pagrindo pradėti Slovėnijos perviršinio deficito procedūrą, tebėra didelis netikrumas dėl 2026 m. fiskalinės perspektyvos (*plg*. 12 konstatuojamąją dalį). Jei nebus patikimai ir laiku imtasi pakankamų taisomųjų priemonių, rudenį Slovėnijai gali būti pradėta perviršinio deficito procedūra. Atsižvelgdama į tai ir apsvarsčiusi pagal SESV 126 straipsnio 4 dalį parengtą Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę, Komisija šiame etape nepasiūlė pradėti perviršinio deficito procedūros;

([10]) Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG).

([11]) NATO gynybos išlaidų apibrėžtis skiriasi nuo valstybės funkcijų klasifikatoriaus (COFOG) gynybos išlaidų apibrėžties. Be to, galėtų būti skirtumų dėl išlaidų, ypač karinės įrangos išlaidų, įrašymo į sąskaitas laiko, nes NATO ataskaitose nesilaikoma nacionalinių sąskaitų taisyklių, reglamentuojančių įrašymo į sąskaitas laiką.

([12]) Tai atspindi padėtį iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino (2026 m. gegužės 4 d.).

([13]) Komisijos pranešimas, parengtas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 126 straipsnio 3 dalį, 2026 6 3, COM (2026) 302 final.

(19) Slovėnijos mokesčių derinys labai priklauso nuo darbo jėgos apmokestinimo, kuris 2023 m. sudarė 52 % visų mokestinių pajamų. Sparčiai senėjant visuomenei ir mažėjant darbingo amžiaus darbuotojų skaičiui, didelė Slovėnijos priklausomybė nuo darbo jėgos mokesčių kelia struktūrinę riziką, nes didelis mokesčių pleištas gali atgrasyti nuo darbo vietų kūrimo ir daryti neigiamą poveikį darbo jėgos pasiūlai ir konkurencingumui. Šiuo metu Slovėnija ribotai naudojasi mažiau rinką iškraipančiais pajamų šaltiniais; iš periodinių nekilnojamojo turto mokesčių gaunamos pajamos yra gerokai mažesnės už ES vidurkį, o reformų šioje srityje nebuvo imtasi. Slovėnija neturi sistemos, pagal kurią būtų galima įvertinti didelio masto mokesčių išlaidų, kurios 2023 m. sudarė 5,2 % BVP, pasikartojimo ekonominį efektyvumą arba būtinybę. Sisteminga šių išlaidų peržiūra ir nekilnojamojo turto apmokestinimo koregavimas išplėstų mokesčių bazę ir sukurtų papildomų fiskalinio manevravimo galimybių. Perskirstant mokesčių derinį, kad jis būtų nukreiptas į augimui palankesnius ir tvaresnius šaltinius, mažinama struktūrinė rizika ir remiamas fiskalinis tvarumas;

(20) siekiant spręsti didėjančių su visuomenės senėjimu susijusių išlaidų problemą ir gerinti viešųjų finansų kokybę, reikia didinti viešųjų išlaidų veiksmingumą. Nors Slovėnija turi patirties rengiant išlaidų analizes, jos dar nėra sistemingai įtraukiamos į metinio biudžeto sudarymo procesą. Reguliarių išlaidų peržiūrų oficialus įtvirtinimas didžiausiose išlaidų srityse, visų pirma socialinės apsaugos (17,1 % BVP), sveikatos priežiūros (8 %), ekonomikos reikalų (5,7 %) ir švietimo (5,5 %), palengvintų veiksmingesnį išteklių perskirstymą ir padidintų atskaitomybę. Nepaisant padidėjusių socialinių pervedimų, asmenų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičius ketvirtus metus iš eilės didėjo, visų pirma dėl padidėjusio vyresnio amžiaus gyventojų, kuriems gresia skurdas, skaičiaus, o tai rodo, kad sistema nepasiekia pažeidžiamiausių asmenų. Veiksmingumą būtų galima padidinti tikslingiau skiriant socialines išmokas, suderinant fragmentišką paramą šeimoms ir sprendžiant laikinojo nedarbingumo atostogų išmokų klausimą. Demografinis nuosmukis, senėjanti visuomenė ir nevienodos galimybės naudotis kokybiškomis pagrindinėmis paslaugomis (sveikatos priežiūra ir švietimu) didina teritorinius skirtumus ir daro poveikį visų pirma kaimo vietovėms. Be to, nors viešosios investicijos tebėra didelės, siekiant užtikrinti fiskalinį tvarumą ir remti augimo potencialą, būtina gerinti jų sudėtį ir planavimą, stiprinant nacionalinių ir vietos valdžios institucijų veiksmų koordinavimą;

(21) sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF), Europos socialinio fondo + (ESF+) ir Sanglaudos fondo, įgyvendinimas Slovėnijoje tiek pagal projektų atranką, tiek pagal mokėjimus vyksta sparčiau negu vidutiniškai ES. Svarbu išlaikyti dabartinį pagreitį, kartu kuo labiau didinant investicijų poveikį vietoje. Slovėnija jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas konkurencingumui ir ekonomikos augimui skatinti. Vis dėlto kai kuriose srityse gali prireikti dar labiau sustiprinti įgyvendinimą, įskaitant su įgūdžiais, moksliniais tyrimais ir inovacijomis, prisitaikymu prie klimato kaitos, vandentvarka ir vietos paslaugų teikimu susijusias sritis. Labai svarbu užtikrinti, kad naujos investicijos, kurias Slovėnija nustatė atlikdama sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą, visų pirma investicijos, susijusios su penkiais Laikotarpio vidurio peržiūros reglamente ([14]) nustatytais prioritetais, būtų vykdomos greitai ir veiksmingai;

(22) Slovėnijai kyla keletas uždavinių, susijusių su energetikos sektoriumi, darniuoju transportu, atsparumu klimato kaitai ir aplinka, verslo aplinka, konkurencingumu ir darbo jėgos trūkumu;

(23) kaip nustatyta Konkurencingumo kelrodyje, visos ES, nacionalinės ir vietos institucijos privalo dėti daug pastangų, kad būtų parengtos paprastesnės taisyklės ir paspartintos administracinės procedūros. Komisija nustatė plataus užmojo administracinės naštos mažinimo tikslus: bent 25 % visų įmonių atveju ir bent 35 % MVĮ atveju. Ji taip pat sukūrė naujų priemonių šiems tikslams pasiekti, įskaitant sistemingą ES teisės aktų testavimą nepalankiausiomis sąlygomis ir aktyvesnį suinteresuotųjų subjektų dialogą. Kad įgyvendintų šį užmojį, Slovėnija taip pat turi imtis veiksmų. Nors padaryta tam tikra pažanga, vis dar reikia glaudesnio bendradarbiavimo ir koordinavimo nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis. 66 % įmonių mano, kad vykdant verslą Slovėnijoje sudėtingos administracinės procedūros kelia problemų jų įmonei ([15]). Slovėnijos verslo aplinkai neigiamą poveikį ir toliau daro struktūriniai iššūkiai: darbo jėgos ir įgūdžių trūkumas, reglamentavimo ir mokesčių našta yra itin didelės investicijų ir ekonomikos augimo kliūtys. Leidimų išdavimo procedūros tebėra itin sudėtingos, nes statybos ir aplinkosaugos leidimų išdavimas trunka ilgai, teisinius formalumus tenka tvarkyti fiziškai dalyvaujant, o skaitmeninių registrų sąveikumas yra ribotas. Nepaisant didelės pažangos viešųjų paslaugų skaitmenizacijos srityje, Slovėnija vis dar nesiekia ES vidurkio ir tebėra tam tikrų iššūkių užtikrinant orientavimąsi į naudotoją, sąveikumą ir pakartotinį duomenų naudojimą visais valdžios lygmenimis. Reglamentavimo kliūtys bendrojoje rinkoje, visų pirma darančios poveikį tarpvalstybinei prekybai paslaugomis ir tam tikroms reglamentuojamosioms profesijoms, išlieka, o pažanga jas šalinant tebėra nedidelė. Atitinkamai, padidinus reglamentavimo supaprastinimo ir administracinio modernizavimo aprėptį, užmojus ir tempą gali pagerėti kokybė ir sumažėti kainos, taip pat gali būti remiamas augimas ilgesniuoju laikotarpiu;

([14]) 2025 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/1914, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, kiek tai susiję su konkrečiomis priemonėmis strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą.

([15]) Greitoji apklausa *Businesses' attitudes towards corruption in the EU* („Įmonių požiūris į korupciją ES“), 2025 m. „Eurobarometro“ ataskaita.

(24) Slovėnijos viešojo ir privačiojo sektorių ryšiai mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) srityje, vertinant bendrų publikacijų skaičių, šiek tiek tebeviršija ES vidurkį, tačiau šaliai sunku pažangius mokslinius tyrimus paversti sėkmingais produktais – šiuo atžvilgiu būtų galima pasiekti tolesnę pažangą sudarant palankesnes sąlygas žinių perdavimui ir užtikrinant finansinę paramą MTP veiklai. Verslo išlaidos, skiriamos MTP, Slovėnijoje atitinka ES vidurkį, tačiau per trejus metus jos sumažėjo iki 1,5 % BVP, ypač MVĮ sektoriuje. Be to, Slovėnijos viešosios išlaidos MTP tebėra mažesnės nei 2024 m. ES vidurkis (0,64 %, palyginti su 0,72 % BVP) ir nacionalinis tikslas (1,25 %). Veiksmingai stiprinami regioniniai inovaciniai pajėgumai, nors kai kuriuose regionuose vis dar mažiau investuojama į MTP ir jų našumo rezultatai yra prastesni, o tai riboja konkurencingumą ir inovacijomis grindžiamą augimą. Nors šiuo metu įgyvendinamos kelios teigiamos iniciatyvos, įskaitant strateginius finansavimo projektus ir tikslinę paramą didelį potencialą turintiems pasiūlymams, siekiant visapusiškai išnaudoti Slovėnijos inovacinį pajėgumą ir jį visiškai realizuoti, svarbu veiksmingai taikyti alternatyvias investavimo priemones, ypač skirtas startuoliams. Slovėnija dėjo pastangas, kad pagerintų MTI valdymą, sujungdama daugumą MTI politikos sričių, kad už jas būtų atsakinga viena ministerija, atnaujindama Mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų veiklos įstatymą ir sukurdama horizontaliuosius koordinavimo mechanizmus, kad būtų racionalizuotos politikos iniciatyvos, įtrauktos į Slovėnijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Nors šios reformos yra įgyvendintos, jų poveikis dar nėra apčiuopiamas, o mechanizmus gali reikėti papildyti stebėsenos komponentu, kad būtų galima stebėti pažangą ir galimą stiprinimą. Be to, dar nėra sistemingesnio požiūrio į žinių perdavimą, o tai gali trukdyti aukštos kokybės akademinių mokslinių tyrimų rezultatus paversti komerciškai perspektyviais produktais;

(25) Slovėnijos įmonės daugiausia priklauso nuo bankų finansavimo dėl šalies mažiau išsivysčiusios kapitalo rinkos ir riboto institucinių investuotojų dalyvavimo finansuojant novatoriškas bendroves ir startuolius. Privataus kapitalo ir rizikos kapitalo sektoriai yra gerokai mažiau brandūs nei atitinkami ES sektoriai: 2024 m. jų turtas sudarė atitinkamai tik 0,04 % ir 0,01 % BVP, palyginti su 0,46 % ir 0,06 % BVP ES vidurkiais. Be to, Slovėnijos namų ūkiai yra linkę didelę savo finansinio turto dalį laikyti grynaisiais pinigais ir indėliais, o ne investuoti į rinkos finansines priemones. Pensijų fondų sektoriaus turto lygis yra žemas – 2024 m. jis siekė tik 7,1 % BVP ir buvo trečias mažiausias ES. Slovėnijos ne bankų finansavimo rinką reikia plėsti ir įvairinti, kad būtų padidintas rizikos kapitalo prieinamumas ir skatinamos investicijos į inovacijas bei ilgalaikis konkurencingumas. Nuosavo kapitalo finansavimo ir rizikos kapitalo plėtrai trūksta pensijų teikėjų investicijų į nuosavą kapitalą, o tokios investicijos gali padėti didinti papildomas pensijas ir tai yra svarbu novatoriškų startuolių augimui;

(26) iškastinis kuras, kurio didelė dalis importuojama, ir toliau sudaro didelę Slovėnijos energijos rūšių derinio dalį (58 %), todėl taip pat prisideda prie didesnių ir nepastovesnių kainų, o tai savo ruožtu daro poveikį konkurencingumui. Be to, tam, kad pasiektų savo nacionalinį atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą (25 %), Slovėnija turėjo pasikliauti statistiniu perdavimu. Nepaisant tam tikros pažangos, reikia dėti daugiau pastangų, kad būtų spartinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimas visuose sektoriuose, įskaitant energijos kaupimo panaudojimą ir energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimą. Energijos vartojimo efektyvumo priemonės, ypač pastatų renovacija, buvo toliau įgyvendinamos pasitelkiant nacionalinę finansavimo sistemą ir įvairius ES fondus, įskaitant EGADP, tačiau didesnės Slovėnijos pastangos padės pasiekti ilgalaikės renovacijos strategijos tikslus sumažinti pastatų suvartojamos energijos kiekį;

(27) didele kliūtimi Slovėnijoje išlieka leidimų išdavimas tinklo atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginiams, visų pirma vėjo jėgainėms, ir administracinės procedūros. Nors reformuojant reglamentavimo sistemą padaryta pažanga, aplinkosaugos ir savivaldybių lygmens procedūrų reformavimas vis dar gali trukti iki kelerių metų. Slovėnijos vėjo energijos pajėgumai per daugiau kaip dešimtmetį nepadidėjo, o naujų saulės fotovoltinės energijos pajėgumų diegimas 2025 m. gerokai sulėtėjo, palyginti su ankstesniais trejais metais. Paspartintos atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių plėtros zonų, kuriose leidimų išdavimo ir administracinės procedūros yra veiksmingai supaprastintos ir sutrumpintos, nustatymas galėtų padėti ženkliai paspartinti diegimą. Be to, prašymų nagrinėjimą dar labiau paspartinti ir vietos gyventojų pasipriešinimą įveikti galėtų padėti gebėjimų stiprinimas rengiant mokymus ir skiriant papildomų išteklių vietos valdžios institucijoms. Be to, regionai, kuriuose laipsniškai atsisakoma anglių, susiduria su dideliais teisingos pertvarkos sunkumais, susijusiais su ekonomikos įvairinimu, darbo jėgos perkvalifikavimu ir švarios energijos infrastruktūros plėtote;

(28) tinklo apribojimai, visų pirma skirstymo lygmeniu, pradėjo mažėti, iš dalies dėl investicijų pagal EGADP įgyvendinimo. Tačiau norint išlaikyti nuolatinę decentralizuotų atsinaujinančiųjų energijos išteklių integraciją, kartu tenkinant didėjančią elektros paklausą dėl elektrifikavimo, reikės gerokai padidinti investicijas į tinklą, be kita ko, į skaitmenizaciją;

(29) darniojo transporto naudojimo mastas vis dar atsilieka nuo likusių ES šalių, o priklausomybė nuo asmeninių automobilių tebėra labai didelė. Kelių transportas tebėra vyraujantis išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, oro taršos ir energijos suvartojimo šiame sektoriuje šaltinis. Visos šios vertės viršija ES vidurkį. Padaryta šiokia tokia pažanga taikant atstumu grindžiamą sunkiųjų transporto priemonių rinkliavų sistemą. Pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, Europos infrastruktūros tinklų priemonę ir sanglaudos politikos programas daroma daug didelių investicijų į geležinkelius ir elektromobilumą. Tačiau vis dar reikia spręsti darniojo keleivinio transporto pasiūlos bei naudojimo klausimą ir toliau investuoti į atsparią geležinkelių infrastruktūrą TEN-T koridoriuose, įskaitant tarpvalstybinius ruožus, ir rengti greitųjų geležinkelių linijas;

(30) Slovėnija yra labai pažeidžiama ir jai dažnai kyla su klimatu susijusi rizika, visų pirma dėl potvynių, karščio bangų, sausrų ir miškų gaisrų, kurie skirtinguose regionuose pasiskirstę nevienodai ir daro neigiamą poveikį šalies ekonomikai ir visuomenei. Nepaisant didėjančios rizikos, Slovėnijos draudimo nuo ekstremalių meteorologinių ir klimato reiškinių apsaugos lygis vis dar yra vienas žemiausių ES, todėl lieka finansinės apsaugos spragų ir reikia plėsti klimato draudimo mechanizmų naudojimą ir naudojimo mastą. 2025 m. Slovėnija priėmė naują Klimato įstatymą, kuriuo gerokai sustiprinta prisitaikymo prie klimato kaitos valdymo sistema. Slovėnija taip pat priėmė reglamentą ([16]), kuriuo nustatytos statybos, žemės naudojimo ir kitos veiklos vietovėse, kuriose yra didelė potvynių ir erozijos tikimybė, taisyklės. Tačiau tai tik proceso pradžia, o veiksmingas susijusios politikos įgyvendinimas nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis vis dar atsilieka. Vėluojama įgyvendinti apsaugos nuo potvynių priemones, o gamtos procesais pagrįsti sprendimai dar nėra sistemingai diegiami visuose sektoriuose. Nepaisant pastangų, vis dar kyla iššūkių, susijusių su vandens infrastruktūros modernizavimu, susiskaidžiusių gėlo vandens ekosistemų atkūrimu, vandens taršos mažinimu ir Slovėnijos blogėjančios gamtos ir ekosistemų būklės klausimo sprendimu, o tai toliau silpnina šalies atsparumą klimato kaitai, ekosistemas ir hidrologinį atsparumą;

(31) nuolatinis darbo jėgos trūkumas ir įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis kenkia investicijoms ir konkurencingumui Slovėnijoje. Maždaug pusė įmonių praneša apie darbuotojų trūkumą, o laisvų darbo vietų lygis viršija ES vidurkį. Demografiniai pokyčiai, darbo sąlygos, įgūdžių spragos bei pasiūlos ir paklausos neatitiktis didina šį trūkumą, visų pirma švietimo, priežiūros sektoriaus, IRT, statybos ir mokslo bei technikos profesijų srityse, kurioms reikalingi gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) sričių įgūdžiai. Slovėnija susiduria su dideliu skaitmeninių įgūdžių trūkumu: 63,9 % įmonių nurodė, kad joms trūksta IRT įgūdžių, o suaugusiųjų skaitmeninių įgūdžių lygis yra žemesnis nei ES vidurkis. Tai trukdo verslo skaitmenizacijai ir kelia pavojų žmogiškojo kapitalo plėtotei. Todėl reikia paskatų skaitmeniniam raštingumui ir kompetencijoms didinti. Be to, naujausia EBPO PISA moksleivių įgūdžių apklausa atskleidė nerimą keliančią pagrindinių įgūdžių lygio mažėjimo tendenciją, o Tarptautinis kompiuterinio ir informacinio raštingumo tyrimas (ICILS) parodė menką skaitmeninį raštingumą. Atsirandantis žaliųjų įgūdžių trūkumas dar labiau apsunkins darbo rinką – prognozuojama, kad žaliosios darbo vietos sudarys 40 % visų laisvų darbo vietų. Siekdama užpildyti darbo jėgos spragas, Slovėnija pasikliauna užsienio darbuotojais, kurie sudaro 16 % šalies darbo jėgos ir, kaip prognozuojama, iki 2030 m. pasieks 26 % ([17]). Tačiau Slovėnija, palyginti su kitomis ES valstybėmis narėmis, susiduria su sunkumais pritraukiant aukštos kvalifikacijos darbuotojus, galbūt dėl tokių veiksnių kaip pajamų lygis, menka skaitmenizacija ir įtrauktis į darbo vietą ([18]). Lėtos administracinės darbo jėgos migracijos procedūros, kvalifikacijų pripažinimo ir socialinės įtraukties sunkumai tebėra kliūtis pritraukti, įdarbinti ir išlaikyti aukštos kvalifikacijos specialistus. Be to, siekiant prisitaikyti prie struktūrinių visuomenės pokyčių, bus itin svarbu toliau derinti švietimo sistemą su darbo rinkos poreikiais, visapusiškai naudotis kvalifikuota darbo jėga suteikiant politikos priemonių, kuriomis būtų remiamas darbo vietos keitimas, įskaitant vyresnio amžiaus ir žemos kvalifikacijos darbuotojus, ir stiprinti darbuotojų migrantų integraciją į darbo rinką ir visuomenę;

([16]) Potvarkis dėl erdvinių intervencijų ir veiklos vykdymo teritorijose, kurioms gresia potvyniai ir su jais susijusi vidaus vandenų ir jūros nulemta erozija, sąlygų ir apribojimų.
([17]) Žr. MoLFSAEO, *Analiza razmer na trgu dela in rezultati srednje in dolgoročnih napovedi potreb trga dela do leta* 2039, 2025 m. spalio mėn.
([18]) MAPI, Gyvenimo kokybės ataskaita. 2025 m. vystymosi ataskaita.

(32) nors iš pastarojo meto darbo jėgos tyrimo duomenų matyti, kad 2022–2024 m. padaryta tam tikra pažanga, suaugusiųjų dalyvavimas mokymuose tebėra menkas, t. y. gerokai mažesnis už ES vidurkį (2022 m. suaugusiųjų švietimo tyrimas, SI: 26,5 %, ES: 39,5 %), taip pat gerokai mažesnis už Slovėnijos 2030 m. nacionalinį 60 % tikslą. Labai svarbu išplėsti mokymosi visą gyvenimą ir mokymų galimybes, kad jis apimtų visus suaugusius gyventojus, įskaitant pažeidžiamas grupes. Slovėnijos suaugusiųjų, turinčių bent pagrindinių skaitmeninių įgūdžių, procentinė dalis 2025 m. toliau mažėjo iki 46,5 % (ES – 60,4 %), ir tai lėtina skaitmeninę pertvarką. Slovėnija įsipareigojo parengti nacionalinį įgūdžių veiksmų planą; tačiau pasirengimas tebėra ankstyvame etape, todėl dar per anksti vertinti galimą jo poveikį;

(33) kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą Sąjungos finansavimo priemonių įgyvendinimą, be kita ko, Europos semestro kontekste, itin svarbus tebėra sistemingas, prasmingas ir savalaikis vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

(34) įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, 2025 m. sausio mėn. įsigaliojo Slovėnijos viešojo sektoriaus darbo užmokesčio reforma, kuria laipsniškai didinamas viešojo sektoriaus darbo užmokestis, be kita ko, sveikatos priežiūros bei ilgalaikės priežiūros darbuotojams ir mokytojams. Kartu su darbo užmokesčio reforma 2025 m. spalio mėn. nustatyta nauja žiemos išmoka, o 2026 m. sausio mėn. teisės aktais nustatytas minimalusis darbo užmokestis padidintas 16 %. 2024 m. Slovėnija taip pat nustatė priemones, kuriomis siekiama gerinti aprūpinimą darbuotojais ir darbo sąlygas sveikatos priežiūros, ilgalaikės priežiūros ir socialinės globos srityse, pavyzdžiui, stipendijas sveikatos priežiūros ir socialinio darbo profesijų atstovams, sveikatos priežiūros specialistų iš užsienio profesinių kvalifikacijų pripažinimo palengvinimą ir bandomąją slaugytojų-prižiūrinčiųjų asmenų stažuočių programą (2024–2026 m.), tačiau kai kurios iš šių priemonių dar nėra visapusiškai įgyvendintos. Vis dėlto tebetrūksta darbo jėgos ir įgūdžių – apie 80 % šių sektorių darbdavių praneša, kad jiems sunku rasti darbuotojų, o tai trukdo gauti sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugas ir veiksmingai jas teikti, be kita ko, regionuose, kuriuose mažėja gyventojų. Slovėnijoje sveikatos priežiūros ir socialinės globos darbuotojų dalis, palyginti su EBPO vidurkiu, jau yra nedidelė (7,8 %, palyginti su 10,9 %, 2023 m. duomenimis), o vienam gyventojui tenkančių slaugytojų ir gydytojų skaičius yra mažesnis už ES vidurkį. ([19]) Darbo sąlygos sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros sektoriuje yra sudėtingos dėl dabartinio personalo didelio darbo krūvio, įskaitant ilgesnes darbo valandas, pamainas ir naktinį darbą, o tai prisideda prie didesnės fizinės ir emocinės įtampos ir dažnesnių laikinojo nedarbingumo atostogų ([20]). Nesiėmus skubių politikos veiksmų, numatoma, kad padėtis pablogės dėl senėjančios visuomenės, darbuotojų išėjimo į pensiją ir priežiūros darbuotojų išvykimo į užsienio šalis ar perėjimo dirbti pagal kitas profesijas. Siekdama įveikti šiuos iššūkius, vyriausybė priėmė strategiją, kuria nustatoma išsami sistema, skirta ilgalaikiam sveikatos priežiūros darbuotojų tvarumui stiprinti, plėtoti ir užtikrinti. Mokytojų taip pat trūksta, daugiausia dėl mažo šios profesijos prestižo ir administracinės naštos;

(35) atsižvelgdama į glaudžias euro zonos valstybių narių ekonomikos tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, 2026 m. Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko savo EAGD planus, imtis veiksmų 2026 m. rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Slovėnijai skirta 1 rekomendacija padeda įgyvendinti pirmą, antrą ir trečią rekomendacijas dėl euro zonos, 2 rekomendacija padeda įgyvendinti ketvirtą rekomendaciją dėl euro zonos, 3 rekomendacija padeda įgyvendinti septintą, aštuntą ir devintą rekomendacijas dėl euro zonos, 4 rekomendacija padeda įgyvendinti septintą rekomendaciją dėl euro zonos, o 5 rekomendacija padeda įgyvendinti penktą rekomendaciją dėl euro zonos;

([19]) Pagal naujai priimtą Eurostato slaugytojų apibrėžtį (pagal ES direktyvą 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo) slaugytojų tankumas yra gerokai mažesnis nei pagal platesnę apibrėžtį, pavyzdžiui, naudojamą EBPO sveikatos statistikoje.

([20]) Slovėnijos sveikatos draudimo instituto duomenimis, 2025 m. dėl laikinojo nedarbingumo atostogų vidutiniškai buvo prarasta 8,6 darbo dienų vienam darbuotojui, o neatvykimo į darbą rodiklis buvo 6,97 %. Iš Sveikatos ministerijos galutinės ataskaitos dėl ilgalaikės priežiūros profesijų propagavimo (2024 m.) matyti, kad ilgalaikės priežiūros srityje 40 % darbuotojų dirba daugiau kaip 41 valandą per savaitę, o 10 % – daugiau kaip 46 valandas per savaitę.

(36) atsižvelgdama į itin svarbų žmogiškojo kapitalo vaidmenį didinant Sąjungos konkurencingumą ir strateginį savarankiškumą, 2026 m. Taryba rekomendavo valstybėms narėms imtis veiksmų, siekiant skubiai reaguoti į su žmogiškuoju kapitalu susijusius įgūdžių, švietimo ir mokymo sričių struktūrinius iššūkius, trukdančius konkurencingumui. Tarybos rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo Sąjungoje gali padėti įgyvendinti 2026 m. Slovėnijai skirtos rekomendacijos,

REKOMENDUOJA Slovėnijai 2026 ir 2027 m. imtis šių veiksmų:

1. atsižvelgiant į iki 2025 m. užregistruotą nuokrypį ir 2026 m. Komisijos numatomą reikšmingą nuokrypį nuo rekomenduojamos grynųjų išlaidų viršutinės ribos, imtis veiksmų grynosioms išlaidoms kontroliuoti, kad jos neviršytų 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduoto didžiausio augimo tempo, kartu pasinaudojant lankstumu pagal Tarybos aktyvuotą nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą. Didinti bendras gynybos bei saugumo išlaidas ir stiprinti parengtį, kartu užtikrinant skolos tvarumą ir išlaidų efektyvumą, taip pat laipsniškai pritaikyti biudžetą, kad būtų išlaikytos struktūriškai didesnės gynybos išlaidos. Užtikrinti, kad priemonės, kurių imamasi siekiant sušvelninti energijos kainų kilimo poveikį, būtų laikinos, kad jomis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ar reaguoti į energijai imlių įmonių poreikius ir kad jos išsaugotų paskatas taupyti energiją, o jų fiskaliniai kaštai būtų suderinti su įsipareigojimais pagal ES fiskalinę sistemą. Perskirstyti mokestines pajamas taip, kad jos būtų iš augimui palankesnių ir tvaresnių šaltinių. Gerinti viešųjų išlaidų veiksmingumą, visų pirma atliekant išlaidų peržiūras didžiausiose išlaidų srityse;

2. užtikrinti pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę įgyvendinamų reformų ir investicijų tęstinumą. Išlaikyti įgyvendinimo pagreitį sanglaudos politikos programose, remiantis, kai tikslinga, išteklių perskirstymu strateginiams prioritetams ir lankstumo galimybėmis, dėl kurių susitarta sanglaudos politikos sistemos laikotarpio vidurio peržiūros kontekste;

3. supaprastinti reglamentavimą, tobulinti reglamentavimo priemones ir mažinti įmonėms, be kita ko, veikiančioms tam tikrų paslaugų teikimo ir reglamentuojamųjų profesijų srityse, tenkančią administracinę naštą, taip pat mažinti kliūtis prekybai paslaugomis. Stiprinti konkurencingumą: skatinti verslo dinamiškumą ir sparčiai augančių įmonių kūrimą gerinant sąlygas investicijoms į nuosavą kapitalą, įskaitant rizikos kapitalo investicijas, instituciniams investuotojams, taip pat investicijoms į mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas, atsižvelgiant į teritorinius MTP ir našumo skirtumus. Spartinti viešųjų paslaugų skaitmenizaciją, be kita ko, gerinant duomenų sąveikumą ir pakartotinį naudojimą;

4. spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ir energijos kaupimą, be kita ko, supaprastinant ir paspartinant administracines ir leidimų išdavimo procedūras. Stiprinti elektros tinklo infrastruktūrą skirstymo lygmeniu ir diegti išmaniojo tinklo komponentus. Be to, spartinti energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimą, visų pirma pastatų sektoriuje. Skatinti transporto sektoriaus elektrifikavimą ir skaitmenizaciją ir sutelkti investicijas į darnųjį transportą, visų pirma į TEN-T geležinkelių tinklą ir judumo mieste bei keleivinio transporto plėtotę, atsižvelgiant į regioninius skirtumus. Toliau stiprinti atsparumą klimato kaitai, ekosistemas ir hidrologinį atsparumą, įgyvendinant tikslines prisitaikymo prie klimato kaitos, gamtos išsaugojimo ir aplinkos apsaugos priemones;

5. spręsti darbo jėgos trūkumo problemą: stiprinti įgūdžių ir kompetencijų, be kita ko, pagrindinių mokinių įgūdžių, teikimą ir įgijimą, toliau derinant švietimo sistemą su darbo rinkos poreikiais. Spartinti leidimų dirbti ir kvalifikacijų pripažinimo procedūras užsienio darbuotojams, įskaitant aukštos kvalifikacijos darbuotojus. Skatinti suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą, kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, be kita ko, pagrindinių skaitmeninių įgūdžių srityje. Toliau gerinti su darbo užmokesčiu nesusijusias darbo sąlygas ir patrauklumą, visų pirma sveikatos priežiūros, socialinės globos bei ilgalaikės priežiūros ir mokymo sektoriuose.

Priimta Briuselyje 2026 m. liepos 10 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

S. HARRIS